Rimaszombat, 1894. október 18. 43. szám. Tizenötödik évfolyam.

A szerkesztő lakása:
Rimaszombat. Főtér Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közleméný és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona

Tanitóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-uteza 1 szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés dija
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Bélyegdi minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nem különben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Ipari érdekeink.

Az iparral való foglalkozás az emberiség feltünésével egykoru.

Az ipar nyomaira már az özönviz előtti korszak népeinél is akadunk. — Legalább a korunkban oly kiváló szakértelemmel és előszeretettel folytatott ásatások alkalmával napfényre hozott őskori tárgyak és eszközök kezdetleges voltuk mellett is arról tanuskodnak, hogy az emberiség már bölcsőkorában is az ipar legkezdetlegesebb ősi elemeit ismerte. — Az emberiség elterjedésével s szellemi életének fokozatos fejlődésével lépést tartott egyuttal az ipari foglalkozás különféle nemeinek a fokozottabb szükséglethez mért kultiválása is. — Az igények és szükségletek növekedése teremtette meg idővel a különféle iparágakat, melyek napjainkban már a rendszeres müvelés fejlesztő hatása alatt a legkényesebb izlést is képesek kielégiteni s a társadalmi szükségletek zaporodásához képest a legapróbb részletekre terjednek ki.

Hazánk a százados küzdelmek idejében nem tarthatott lépést sem ipar, sem tudomány és művészet terén a művelt nyugat népeivel. Ennek tulajdonitható, hogy hazánkban különösen az ipar még e század elején is csak bölcső-korát élte. A 48-iki események felszabaditották a nemzetet a százados tétlenség bilincseiből; pezsgő, eleven élet járta át a nemzet idegeit s lázas sietséggel indult meg a munka a társadalmi élet valamennyi vonalain

Társulatok, egyletek alakultak, vállalatok keletkeztek, melyek mind a hazai ipar felvirágoztatását tűzték ki feladatul.

Ma már ugy gyári, mint kézmű iparunk, ha nem is emelkedett fel a versenyképesség ama szinvonalára melyen a nyugati államok ipara áll, mégis számottevő helyet biztositott magának a művelt külföld nemzetközi tárlatain.

S midőn azonban egyrészt elismerjük azt, a mondhatni rohamos haladást, melyet hazánk az ipar terén, ezen aránylag rövid idő alatt, felmutatni képes, másrészt nem hallgathatjuk el azokat a gátló nehézségeket sem, melyek kinai falként utját állják, különösen kézmű iparunk, fokozatos kifejlesztésének. A mostani rendszer további alkalmazása mellett iparunk sohasem fogja még megközeliteni sem a külföldi ipar nivóját. — Az az osztály ugyanis, mely iparral foglalkozik, általánosságban nem áll az értelmi képzettség kellő fokán.

Ennek tulajdonitható, hogy kisiparosaink a modern technika ipari vivmányait nem tudják kellően értékesiteni, s hogy szellemi látkörük oly szük, hogy nem tudják magukat beleélni a haladó kor szelleme által teremtett uj helyzetbe. Ez pedig nagy hiba, mert hiába, az ipari pálya napjainkban már több tekintetben bizonyos foku értelmi képzettséget tételez fel.

Az izlés finomodása s az igények emelkedése nagy mértékben van befolyással az iparczikkek előállitására.

A gyakorlati kivitel nehézségei az iparternelés terén napjainkban egyre nagyobbodnak.

Ma már a kisiparosnak, ha az általa készitett tárgyaknak kelendőséget akar biztositani, a tetszetős formára, külső csinra s a finom izlésnek megfelelő kivitelre sokat kell adnia. A mai kor iparosainak értelmi képzettség tekintetében el kell foglalniok azt a pozicziót, melyet nekik a haladó kor szelleme kijelölt, különben visszamaradás vagy épen visszaesés, melynek szomoru jelei helyenkint immár mutatkoznak, az ipar egyes ágainál feltétlenül be fog következni.

Sajnos, hogy nálunk az iparosok egy jelentékeny perczentje nem birja azt az értelmi képzettséget, mely az ipari pályán való boldoguláshoz e század végén már lényeges feltételét képezi. — Ezen hiányos képzettségnek egyik természetes oka az, hogy nálunk az ipari pályát, középkori felfogásból kiindulva, igen sokan kicsinylik s lenézett foglalkozásnak tartják. — Innen van, hogy ipari pályára nálunk csak a teljesen vagyontalan szülők adják gyermekeiket, mig a gazdagabbak közül pedig csak azok, kiknek fiai a tudományos pályán egyáltalában nem képesek haladni, boldogulni. — A tankötelezettség végrehajtása körül felmerült nehézségek szintén okai annak, hogy iparosaink a kellő előképzettség hiányában vannak.

Az iskolába nem járó tankötelesek jelentékeny perczentjét az iparos pályára készülő tankötelesek szolgáltatják.

Addig, mig nincs kötelezőleg kimondva, hogy iparos tanonczokul csak az elemi iskola VI-ik osztályát végzett tanulók vehetők fel, addig, mig a törvény nem gondoskodik arról, hogy a mesterek részéről a tanonczok szegődésére vonatkozó feltételek szigoruan és pontosan tartassanak be, iparunk korszerü előhaladásáról szó sem lehet. Az iparos tanonez-iskolák is csak akkor fogják feladatukat megoldani, ha az ipari pályára való lépés bizonyos kötelező feltételekhez lesz kötve.

Ámde az elemi népiskolai képzettség feltétele sem lehet teljesen állandó jellegü. A fejlődés következő stádiumain, mikor már az elemi képzettség hianya teljesen kizártnak tekinthető, az egész vonalon, a feltételek kiterjesztése, illetőleg a szegődés szigoritása válik szükségessé.

A polgári iskoláknak tulajdonképeni czélja sem lehet más, mint az iparosoknak készülő tanulókat ellátni a szükséges előképzettséggel.

A polgári iskolák oly szervezet mellett a milyennel most birnak, nem képesek felemelkedni az általuk megvalósitandó feladat kellő magaslatára s inkább a proletarizmus terjesztői. Miért is ezen iskolákat szerves összefüggésbe kell hoznunk a gyakorlati élet követelményeivel az által, hogy az ipari előképzettség mérvét a fejlődés későbbi fokán a polgári iskola elvégzéséhez kötjük. — Igy válik azután az ipari pálya általánosan tiszteltté s igy lesz megteremve egy művelt iparos-osztály, melynek értelmisége a kor szinvonalán áll . . .

—.

TÁRCZA.

Mult, jelen.

Szerettem egykor én is a szép
Csillagsugáros éjeket,
Mig képük első kedvesemre,
Udvömre emlékeztetett.

Angyal-szelid leányka volt ő
Hü, kedves és szeplőtelen,
Ábrándos szemmel, szőke hajjal . . .
De el kellett veszitenem.

És most, hogy lelkemet már
Más női kép hatotta át,
Nagyobb igézet erejével:
Szeretem a zord éjszakát.

Most, ha az éj fekete szárnyon,
Sötét fátyolával leszáll:
S minden körülem és telettem
Láthatlanul mély csendben áll.

Ugy érzem, mintha éjhaját ő
Szememre ontná nesztelen,
S én égő vágyam eltemetni
Keblére hajtanám fejem. *Murgách Sándor.*

Miron és kecskéje.

Nyomorult határszéli falu a Vihorlat mentén.

Közönséges gondolkozásu ember ki nem találná, hogy e rongyos putrik lakóitól mit lehetne ellopni, pedig egész sor falu lopásból él.

Ime például Miron, akinek eszmei köréből határozottan ki van zárva az, a mit mások munkának neveznek.

Miron testi táplálékát a lopás, a lelkit pedig a babona és gyülölet szolgáltatja.

Jobb és bal felé tud tekinteni, a nélkül, hogy fejét megmozditaná.

Az ilyen szemforgató emberekben különös gonoszság lakik.

Miron csendes átkot mond fogai közt a körülötte mozgó világra s nagyot rug a mellette szimatoló kecskén.

Egyedül él, egy macska sincs a házánál. A kutyára különösen haragszik, mert abban emberi érzés lakik. Egy kecskéje van csupán. Ennek sem adott soha ütlegen kivül egyebet A kecske azonban megél a jég hátán is.

A gonosz, sötét sziklák közt, melyek tövében a falu van, meredek ut visz a közeli helységbe.

A kanyargós ösvényeken éjente gyanus árnyak mozognak.

A közeli falvak lakói egymást lopják.

Mironnak a kecskéje is tolvaj.

Vele együtt jár lopni.

Akárhányszor nyomában voltak már s az utolsó perczben menekült meg.

A kecske olyankor teljes erővel rontott az üldözőnek s a meglepetés hatása alatt gazdájával együtt tovairamodott.

De azért nem volt jó viszony ő közöttük sem.

Talán csak a gonoszság füzte őket össze.

Mig Miron a ház körül szimatolt lopni valót, addig kecskéje a konyhakertet tette tönkre kiváló raffinériával.

Elválhatlanok voltak.

Miron olykor megkötötte, de mire a cselekvés szinhelyére ért: a kecske is megjelent.

Miron olykor határtalan dühre gerjedve dobta rá baltáját. A kecske megrázta szarvait s nagyot lökött gazdáján.

A lopásból aztán együtt tértek haza. Miron sokszor üres kézzel, de a kecske mindig jóllakva.

Miron reggel megfejte kecskéjét s elbocsájtotta dolgára.

A faluban alig lehetett egyéb állatot látni, mint kecskét. Az ólak, keritések tetején, az árkok széleit fedő bokrok közt, két lábra ágaskodva, a leégett viskók romjai közt, a patakon átvivő padlón, a kémények mellett, olykor ama lyukakban is, melyet a lakók ablaknak neveznek: egy ravasz kecskefej jelent meg.

A volt birónak a halálát is egy kecske okozta. A mint a konyhában pattogó tüz mellett ebédelt, a kéményen át egy kecske esett a fejére s nyaka megroppant.

A felesége mindjárt lebontatta a kéményt, nehogy a másik urának is bajt okozzon; de meg igy a házuk is jobban hasonlitott a többihez.

Mironnak nem volt felesége.

Az asszonyt tartotta a leggonoszabb állatnak.

Ha egy leány ingerkedve ránevetett: a fogait csikorgatta feléje.

— Ördög van benned! — Miron babonás volt, mint ezen a vidéken mindenki.

Egyes házak szeglete, görbe alaku fák, nagy kiálló kövek az utszélen, sőt kapufélfák és állatok is rosz hirben állottak.

Miron kecskéje határozottan ilyen volt.

Egyszer (?) Miron bepálinkázva, részegen feküdt a ház előtt.

A kecske megtaposta és ugy kinyalta a nyakát, hogy tályog lett rajta.

Miron megkötötte a kecskét s tüzes parázsat rakott a körmeire, mint a hogy az elfogott tolvajjal a lakók szoktak.

Mironnak hol egyik, hol másik szomszédja biczegett.

Az ilyen manipuláczió után a lábujjak körmei leesnek s a deliquens nagyobb kint áll ki, mintha lábujjait vagdosták volna le.

A nyomor és tudatlanság e táj lakóit vadakká változtatja. Vadságuknál csak babonasságuk nagyobb.

Az asszonyok ki nem fogynak a rém-pletykákból. A csepü-telegráf itt hajmeresztő hireket beszél.

Miron kecskéje egyszer csak boldog állapotba jutott. A furfangos állat kóborlásában valahol megfeledkezett magáról.

Miron fogait csikorgatta dühében s oldalba vágta egy darab kővel.

Az állat ösztönszerüleg kerülte az embertelen gazdát s Miron dühe napról-napra növekedett.

A rimaszombati kaszinó közgyülése.

A rimaszombati kaszinó folyó hó 14-én délután 3 órakor rendkivüli közgyülést tartott, melynek érdekes tárgya volt a Török János elnök lemondása folytán megüresedett elnöki tisztségnek választás utján való betöltése. — Mindenki érthető érdeklődéssel nézett a választás elé, melynek eredményétől függött, hogy a fényes multtal biró egyesület jövendő felvirágoztatása menynyire biztos kezekbe lesz letéve.

Őszinte örömmel jelenthetjük, hogy a közgyülés tagjai teljesen átértették és átérezték a választás jelentőségét, mert a választásban nyilvánult bizalommal oly férfiut tüntettek ki, a ki ugy diszes társadalmi állásánál, mint köztiszteletben és szeretetben részesülő rokonszenves és igazságszerető egyéniségénél fogva biztos garanciát nyujt arra nézve, hogy a kaszinó jövője már legközelebb hatalmas lendületet fog nyerni.

A közgyülésen Bornemisza László alispán elnökölt, s mindenekelőtt a Török János elnök lemondását vette tudomásul a közgyülés, a lemondás felett sajnálkozását fejezte ki és elhatározta, hogy a lemondó elnöknek a kaszinó felvirágoztatása körül szerzett érdemei jegyzőkönyvileg méltányoltassanak és megörökittessenek. — Azután a közgyülés egyhangu lelkesedéssel, közfelkiáltással választotta meg Kubinyi Aladár törvényszéki elnököt a kaszinó elnökévé, mely ujabb állásában felharsanó éljenzés üdvözölte az uj elnököt, ki meghatottan mondott köszönetet a következő csinos programmbeszédben:

„Igen tisztelt közgyülés! Ezen nem várt, de nem is keresett fényes kitüntetésért fogadják hálás köszönetem nyilvánitását. — Ugy érzem magamat, mint az a római, a kit az eke szarvától emeltek a consuli székbe; nekem sincs jártasságom azon a téren, a hova önök bizalma rendel. — Elfogadom az elnökséget, mert önök egyhangulag nyilvánitott akarata kivánja; elfogadom, mert önök egyhangulag nyilvánitott akaratából azon reményt meritbetem, hogy engemet a reám váró kötelességek teljesitésében támogatni fognak. — Nekem a cassinó hivatásáról ideáim meg vannak. — Cassinónk legyen kellemes szórakozási helye mindnyájunknak, — valósitanunk kell mindazon feltételeket ez irányban, melyeket figyelmen kivül nem hagyható erőforrásaink engednek; de senki ne kivánjon magának kivételes helyzetet. — De ne csak kellemes szorakozási hely legyen, — azt tartom cassinónk hivatása megszüntetni a társadalmi széttagoltságot, előmozditani és létesiteni az összeforradást. — Azt tartom, cassinónk legyen a tisztességes emberek szövetkezete a kölcsönös megbecsülés kapcsa alatt, legyen ereje magából kivetni a beteges anyagot és bátorsága is. Adjon irányt, mutasson példát a társadalomnak — Azt tartom, cassinónk, mint az intelligentia gyülekezete, legyen melegágya a közérdekü tarsadalmi és politikai eszméknek, s azon eszmék társadalmi megvalósitásának vezérlete mindig kebeléből induljon ki. — hivatásszerüleg a cassinó vegye át általában a társadalom vezérletét. — Ha és a mig ezen ideáknak diszes állásomban szolgálatot tehetek, viszem az elnöki tisztet, — ha törekvéseim sikerre nem vezetnek, — félre vonulok. — Addig is magamat nagybecsü jóindulataikba ajánlom s szives támogatásukat kikérem."

A tartalmas és igazán fenkölt gondolkozásról tanuskodó rövid beszédet riadó éljenzéssel fogadta a közgyülés; s mi is ohajtjuk, hogy az uj elnöknek programmja megvalósitásánál ismert erélye összhangban álljon kétségtelen jóakaratával, akkor a kaszinó jövője elé a legjobb reménységgel tekinthetünk.

Végre a kecske minden baj nélkül megellett s egy szép kis fekete állatnak adott életet.

Mironon erőt vett a babona kábulata."

Hiszen a nőstény kecskék általában elleni szoktak. de miért ellik épen az ő kecskéje? Neki nem kell egynél több kecske! A háznál most is sokan vannak. Egy ember és egy állat, vagy vegyük ugy, hogy két állat s most egy harmadik tolakodik ide.

Miron elhatározta, hogy a kis kecskét megöli.

Megöli, de nem ugy, mint vágó állatot ölni szokták. hanem mint egy varázsló egy bübájos ellenséget, a ki a házhoz tolakodik. Az ilyennek vére átok.

Miront a babonás düh ingerelte.

Egy nap sikerült elfogni. Azonnal gúzst csavart s a kamrában felakasztotta. Aztán mintha gyilkosságot követett volna el: rettenetes érzés vett rajta erőt.

Leült a fal tövébe.

A kis kecske élettelenül csüngött előtte a gerendán.

Nagy robajjal szaladt elő nemsokára az anyja, mely talán meghallotta az utolsó hangokat.

Kimeredt szemeivel Mironra tekintett s csakhamar föltalálta fiát.

Mintha ösztönszerü'eg eltalálta volna a történteket.

Két lábra állva, első lábaival megfogni igyekezett, mintha le akarná venni a veszélyes helyzetből, csodálatos emberi hangokat hallatva.

Miron üvegesedő szemekkel bámult egy darabig s aztán erős kötelet vett elő.

A kecske még mindig két lábon állott, aztán lihegve, mintha Miron felé indulna.

Miron hurkot vetett a nyakába s felhuzta a fia mellé a gerendára.

Aztán még egy kötelett vett elő s belülről magukra zárta a kaliba ajtaját.

Nemsokára mind a hárman ott függöttek: a gidó, a vén kecske és Miron.

A szomszédok másnap rájok törték az ajtót s nagy röhögéssel üdvözölték a három felakasztottat.

Aztán megdöbbenve, kifejezhetetlen babonás aggodalom és félelem vett rajtuk erőt s keresztetvetve futottak szét.

Vaday József.

Végül a Lőrinczy György lemondása folytán megüresedett jegyzői állás is betöltetett. Ez állásra két jelöltje volt a kaszinói tagoknak és pedig Feledy Ferencz és Perecz Samu. Hogy szavazásra ne kerüljön a dolog, Kubinyi Aladár elnök inditványozta, hogy válaszszák meg jegyzővé mind a két jelöltet. A szerencsés expediens igen élénk tetszésre talált, s igy a kaszinónak két jegyzője választatott meg: Feledy Ferencz és Perecz Samu személyében.

Gömör-Kishont t. e. vármegye megyebizottsága által Rimaszombatban 1894. évi október hó 26-án és a következő napjain tartandó rendes őszi közgyülés

TÁRGYSOROZATA:

1. Alispán hivatalos jelentése, a vármegyei közigazgatás $^1/_4$ évi állapotáról.
2. A leköszönés folytán üresedésbe jött vármegyei alpénztárnoki tiszti állásnak választás utjáni betöltése.
3. Az 1895. évi vármegyei költségvetés tárgyalása, megállapitása és ezzel kapcsolatosan Kubinyi Géza bizottsági tagnak a központi hajduk létszámának szaporitása tárgyában bejelentett inditványa.
4. Az 1895. évi vármegyei virilis bizottsági tagok névjegyzékének bemutatása.
5. A jövő évben szükséges vármegyei pótadók menynyiségének megállapitása.
6. A vármegyei közutak kezelése és fenntartására nézve 1895—96. évre készitett költségelőirányzatnak tárgyalása és a vármegyei utadó százalékának igás és kézi napszám áraknak a közigazgatási bizottság erre vonatkozó részletes nyilatkozata alapján leendő megállapitása.
7. Kórházi bizottság jelentése a kórház 1893. évi számadása megvizsgálásának eredményéről
8. Bizottsági jelentés a vármegyei nemzeti pénztárból és a Fáy Gusztáv alapitványból kiosztandó jutalmazások tárgyában.
9. Bizottsági jelentés a közutakról és vámokról szóló 1890. I. t.-cz. alkalmazása és végrehajtása közben szerzett tapasztalatokról.
10. A vármegyei járások székhelyeinek a járásbiróságok székhelyeivel megegyezően leendő megállapitása tárgyában intézett belügyminiszteri rendelet s erre vonatkozólag a kiküldött bizottság véleményes jelentésének tárgyalása.
11. Belügyminiszteri rendelet ő felségeik egybekelésének 40. évfordulója alkalmából intézet felirat tárgyában.
12. Gróf Csáki Albin köszönő levele vármegyénk f. é. junius 6-iki közgyüléséből intézett üdvözlő feliratért.
13. Gróf Bethlen András volt földmivelésügyi m. kir. miniszter bucsuzó levele.
14. Gróf Festetich Andor értesitése földmivelésügyi m. kir. miniszterré történt kinevezéséről.
15. Báró Vay Sándor köszönő levele az atyja elhunyta alkalmából intézett részvét-iratért.
16. Belügyminiszteri rendelet a cholera járvány tárgyában
17. Belügyminiszteri rendelet a községi vadász területek bérbeadásának módozatai tárgyában.
18. Belügyminiszteri rendelet Daxner Samu és társainak a 14.711 számu közgyülési határozat ellen beadott felebbezése tárgyában.
19. Belügyminiszteri rendelet Chizsnyó község nevének Hisnyóra leendő átváltoztatása tárgyában.
20. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet a törvényhatósági közutak törzskönyvezése tárgyában.
21. Kubinyi Géza vármegyei bizottsági tag előterjesztése a millenium ügyében meghozott határozatra vonatkozólag.
22. Közegészségügyi bizottság jelentése a Tornalyán felállitani szándékolt szódagyár ügyében.
23. Alispáni jelentés a vármegyei pénztárak időszaki vizsgálatának eredményéről.
24. A vármegyei közigazgatási bizottság féléves jelentése.
25. Nógrádvármegye közönségének átirata a szegényügy rendezése tárgyában.
26. Ügyészi vélemény Almágy község regále kártalanitási kötvényének tulajdonjoga kérdésében.
27. Főszolgabirói jelentés a babaluskai vizimalom ügyében.
28. Rimaszombat város tanácsának jelentése idősb Róth Lajos tüzrendőri ügyében.
29. Klenócz község képviselőtestülete által a Csizi-Kubinyi-féle birtok ügyében felvett jegyzőkönyv.
30. A tornallyai belvásártér beosztása tárgyában kelt főszolgabirói jelentés.
31. Zachar Sámuel és társai fellebezése Ratkó község képviselőtestületének határozata ellen.
32. Walser Ferencz-féle részvénytársaság megkeresése fertőtlenitő gépei tárgyában.
33. Tarnóczi-féle részvénytársaság megkeresése fertőtlenitő gépei tárgyában.
34. Dr. Urszinyi Gyula orvosi oklevelének kihirdetése.
35. A vármegyebeli községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében számvevőségi jelentések.
36. Több rendbeli -- a vármegyei gyógyalapból előlegezett — vagyontalanság okából behajthatlan kórházi ápolási költségek törlésbe hozatala.

Ezeken kivül még a közgyülés határnapjáig beérkezendő s közgyülési elintézést igénylő egyéb ügyek.

Kelt Rimaszombatban, 1894. évi október hó 11-én.

Kiadta:

Draskovich Gábor, s. k. vm. kiadó.

Városi közgyülés.

A mult csütörtöki városi közgyülésnek két érdekes tárgya volt. Egyik a tamásfali erdészlak bérbeadásának kérdése, mely a pótadót egy perczenttel csökkenti, másik a rendőrség szaporitása, mely 3% pótadó emelkedést eredményezett. Mert minden dolognak két vége van s a ki a messzibb véget nem látja elég jól, a közelebbit sem foghatja föl helyesen. Az elsőre vonatkozólag a tanács azt határozta, hogy a tamásfali rozzant erdészlak 3600 frt becslési áron eladassék, s addig, mig vevő akad rá, adja bérbe a város. E tanácsi határozattal szemben Szabó György polgármester külön véleményt jelentett be, a mennyiben ő, tekintettel a „sereg" mielőbbi rendezésére, a kérdéses lakházat szeretné megtartani s elegikus hangon kérte a képviselő testületet, inditványának elfogadására. A közgyülés méltányolta ugyan a polgármester intentióit, de mert a ház nagyon is megérett arra, hogy eladassék, mig másfelől a sereg rendezésének sem eszközéül, sem akadályaul nem szolgal: elfogadta a tanács javaslatát, melynek értelmében a kérdéses erdészlak egy év leforgása alatt el fog adatni. Mi ugyan nem nagyon bizunk, benne, de igen sokan abban reménykednek, hogy az eladás révén a városi pótadó egy perczenttel kevesebb lesz (?) Igy látta meg a város atyáinak szemesebb része e dolognak messzibbre eső végét is, s azért határozott helyesen a közelebbiről. Hanem azért, a mit a réven nyert, nemcsak elveszitette, hanem meg is pótolta a vámon. A rendőrség ügye kerülvén ugyanis szóba, felolvasták azt a terjedelmes memorandumot, melyet Badinyi Gyula rendőr főkapitány terjesztett első sorban a tanács- s ennek javaslata alapján a képviselőtestület elé, a rendőrség létszámának emelése tárgyában A főkapitány érdekes jelentésében napnál világosabban bebizonyitja, hogy az a nyolcz szál rendőr, kikkel hatodfél ezer lélek élet- és vagyon biztonsága felett őrködik, a város 24 utczájában, nagyon kevés, mert egy rendőrre három utcza és 700 lélek jut Már pedig nincs a világon oly rendezett tanácsu város, melyben egy rendőrre több jutna 500 léleknél; az a nyolcz rendőr pedig annyira meg van terhelve a szolgálattal, hogy a jelenlegi körülmények között az igényeket ki nem elégitheti. Ezer szerencse, hogy városunkban erkölcsi tekintetben ez idő szerint még oly egészséges viszonyok uralkodnak, hogy a rendőrségnek sulyosabb feladatok teljesitésére nem volt alkalma; de senki sem láthat a jövőbe s a mi megtörtént Hódmezővásárhelyen, megtörténhet nálunk is Tolvaj és gazember uraknak mi sem vagyunk hijjával, sőt egy pár apró cselekedetről a rendőrségnek is van tudomása. S a mi fő: a rendőri ügyek irodai ellátásával csak két egyén foglalkozik, kik közül az alkapitánynak az iktatáson kivül a katonai ügyek elintézésével is kell foglalkoznia, a mi magában is elég dolgot ad, — igy mindenképen eléggé indokolva van a rendőrség létszámának legalább négy taggal való szaporitása s egy rendőrfogalmazói állás rendszeresitése, melylyel a tüzoltókra való felügyeletet is össze lehetne kapcsolni. Mindez igen ékesen el van mondva a főkapitányi javaslatban, sem a városi tanács kebeléből kiküldött véleményező bizottság, sem a képviselő testület nem volt abban a hangulatban, hogy a főkapitány óhajtásait teljesitse. Sőt az a bizonyos bizottság a rendőrség ügyeibe mélyebben belepillantott s olyan dolgokat is látott, melyekre a főkapitánynak erélyes válaszában reflectálnia kellett, melynek majdnem az az értelme volt, hogy javaslatát vissza vonja s eddigi eljárása felett maga ellen fegyelmi vizsgálatot kér. A dolog azonban nehány képv. testületi tag tapintatos felszólalása folytán nem ment annyira, sőt kellő megfontolás után a közgyülés igazat adott a bizottságnak is, főkapitánynak is, s a középutat megtartva, elhatározta, hogy ezentul két rendőrrel többet fogad s a kapitányi irodába is beállit egy dijnokot. Igy vesztette el a vámon azt, a mit a réven nyert, s a pótadó legalább is 3%-kal magasabb lesz. Ebben azonban nagy veszedelmet még nem szabad látnunk, mert azok a bizonyos perczentek, melyektől annyira félünk, előbb-utóbb más czimen, a nyakunkba fognak zudulni.

Cincinnatus.

Hirek és vegyesek.

Mai számunkhoz van melléketve Löfkovics Lipót rimaszombati nagy divat-árúházának őszi árjegyzéke.

Esküvő. Diszes esküvő volt folyó hó 15-én délután hat órakor Budapesten a Deák-téri evangelikus templomban. *Nehrer* László gömörmegyei földbirtokos és tartalékos honvédhuszár-főhadnagy esküdött örök hüséget *Markó* Albert nagykereskedő és tőzsdetanácsos leányának, *Irénnek*. Az esküvőn mint tanuk *Barto* Gusztáv a magy. kir. államvasutak főfelügyelője és *Kubinyi* Géza orsz. gyülési képviselő szerepeltek. Nyoszolyó-lányok *Török* Mariska és *Markó* Jolán voltak. Az esküvőt lakoma követte az örömapa délibáb-utczai villájában, melynek lefolyta után a fiatal pár a völegény kövecsesi birtokára utazott.

Eljegyzések. *Dessewffy Árpád* rimaszécsi királyi aljárásbiró, a gömörmegyei ifjuság egyik kiválóan gavallér alakja, f hó. 7-én váltott jegyet *Forster Zsófika* urhölgygyel, Forster Imre rimaszombati földbirtokos bájos leányával. — Korányi György beszterczebányi tanár e napokban jegyezte el Szőllősi Rózsikát Rimaszombatban. Áldás legyen a szép frigyeken!

Katonai hirek. A helyben állomásozó 17. tüzérezred jeles parancsnoka Rosenauer József ezredes résztvett Prágában annak az ezrednek a jubileumán, melyben szolgálati idejének jelentékeny részét töltötte — A bevonult nagy számu ujoncok megvizsgálására a 6. hadtest egészségügyi főnöke Dr. Nazimeczky Vilmos cs. és kir. főorvost vezényelte a helybeli tüzérezredhez, ki a vizsgálat eszközlése után állomáshelyére Lőcsére a 34-ik gyalogezredhez tért vissza. Ide pedig megérkezett Dr. Menkes Mór Bécsből s helyben megkezdte az ezrednél az egészségügyi teendők vezetését. — Lössl-Scheuch Otto főhadnagy, ki Kassán a tüzérönkéntesek vizsgáló bizottságába volt kiküldve, résztvett a vizsgálatokon, s e napok-

ban visszatért ide állomáshelyére. — Az eddig itt állomásozott tiszthelyettesek: Schwara, Giesl és Feigler Kassára vezényeltettek a lovagló-iskolába, hogy a lovaglásba begyakoroltassanak.

Halálozás. Klauzer János mézeskalácsos, városunk egyik régi jónevü polgára, folyó hó 14-én 57 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 16-án a nagyszámu ismerősök és tekintélyes rokonság őszinte részvéte mellett ment végbe.

Tisztelgés. Az állami polgári iskolai igazgatók — mint a fővárosi lapokban olvassuk — az országból összejöve, népes értekezletet tartottak Budapesten Ez alkalommal a fölügyelet kérdéséről s állásukkal összefüggő több fontos tárgyról tanácskoztak — Br. Eötvös Lóránt miniszternél és Pulszky Ágost államtitkárnál is tiszteleg tek, mindkettőnél Perjéssy László nagyrőczei polgári isk. igazgató tolmácsolta óhajukat. Mindenütt a legelőzékenyebb fogadtatásban részesültek.

Bizottsági ülés A vármegyei nemzeti alap s a Fáy Gusztáv-féle alapitvány kamataiból ez évben is a magyar nyelv tanitása és terjesztése körül legtöbb érdemet szerzett tanitók közül többen jutalomban fognak részesittetni. A jutalomdijak megállapitása és szétosztása tárgyában javaslattételre kirendelt bizottság, mint értesülünk e tárgyban f. hó 18-án a vármegyeház kisebb termében ülést tart.

Borsodmegye tiszti ügyeszi állására Borsodmegyében nagyban folynak a korteskedések. A többi jelölt között széltiben emlegetik Terhes Lajos edelényi ügyvéd, megyénk jeles szülöttének nevét is

Az emlekserleg. Megirtuk annak idején, mily lélekemelő ünnepélyt rendezett a szkálnoki ág. ev egyház közönsége derék tanitójának Faluba Jánosnak 50 éves tanitói jubileuma alkalmából. Az erről közölt tudósitásunkba az a tévedés csuszott be, hogy azt irtuk, mikép a jubilánsnak egy ezüst emlékserleget nyujtottak át a kishonti esperesség ajándékaképen Ez tévedés, mert az ezüstserleget kizárólag az alsó- és felső-szkálnoki hivek ajándékozták a derék öreg tanitónak; az esperesség pedig három tagu üdvözlő küldöttséggel járult a megható ünnepély fényének emeléséhez.

A gömörmegyei athletikai klub a nyári szünidő után ismét megkezdte működését, s a főgymnásium tornacsarnokában levő helyiség a tagoknak naponta 5—7-ig rendelkezésére áll A tornagyakorlatok és vivás már rendszeresen folynak, hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton a művezető Benedek Gyula vivómester vezetése mellett A többi napok a gyakorlásra vannak szánva. A klub tagjainak érdeklődése, mely eddig meglehetős lanyha, bizonyára növekedni fog ez értesülés után, s a testedző és szórakoztató sport hivei várható lelkesedéssel karolják fel és viszik előbbre az egylet nemes ügyét. Kivánatos volna, hogy városunk és vidéke nagyszámu intelligens férfiközönségéből minél többen lépjenek az egészséges sportmüvelő egylet tagjainak sorába, a jelenlegi tagok pedig mennél számosabban vegyenek részt a torna- és vivó órákon.

A rimaszombati dalárda, mely két hét előtt a közönség szépen megnyilatkozott érdeklődése mellett kezdte meg dalestélyei sorozatát, ugy látszik ismét hosszabb pihenésre lesz kárhoztatva, hacsak még e hó végén egy dalestélyt nem rendez, miután a „Három Rózsa“ nagy termét — mint értesülünk — november hó 1-től decz. hó 31-éig Bátossy Endre szintársulata foglalta le. Ha azonban a társulat nem jönne november első napjaiban, akkor november elején a dijnokségélyző egylet rendez jótékonyczélu szini előadást, a hó közepén pedig a dalárda szerezne egy kellemes és kedélyes estét a közönségnek a „Vartyogi nagy dalnokverseny“ előadásával.

Hirlapkelendőség Rimaszombatban. Ezen a czimen lapunk mult számában reflektáltunk a „R. H.“ egy közelebbi tudósitására. A dolog magyarázatául Sprenger Béla ur azon nyilatkozatot tette előttünk, hogy ő a „R. H“. kérdéses közleményét sem nem irta, sem tudósitásaiban annak megirásához alapot és anyagot nem nyujtott. Enneltogva indittatva érezzük magunkat kijelenteni, hogy a Sprenger ur eljárására nézve kifejezett következtetéseink, önmaguktól elesnek.

A gyógyserum. A lapok országszerte nagy lelkesedéssel hirdetik, hogy a családok s különösen a gyermekek gyilkos réme: a diphteritis és a croup ellenszerét Behring dr. feltalálta s már mindenfelé kezdenek érdeklődni a difteria csodásnak kürtölt szere iránt. Az ország számos városából zarándokolnak az orvosok a fő- és székvárosba, hogy ott a gyógyserummal való kezelést s annak bámulatos sikerét tenulmányozzák, mert a kisérletek a gyermek- és a barakkórházban már javában folynak, sőt már vidéken is több helyen megpróbálkoztak a csoda-szerrel. — Mint az eddigi közlésekből látjuk, a siker meglepő, s a legsulyosabb diphteritis esetek a gyógyserum használata mellett gyógyulással végződnek, sőt a serummal beoltott gyermekeket el sem kell különiteni a ragályos betegségben sinylődőtől, mert a beoltás immunussá teszi a gyermeket. — Mindezekre pedig — bár a Koch-féle felültetés óta meglehetős tartózkodással fogadjuk a hasonló hireket — azért reflektálhatunk, mert Gömörvármegyében tudvalevőleg igen gyakran jelentkeznek — ha csak szórványosan is — a diphteritis- és croup-megbetegedések; olykor pedig valósággal elementáris erővel törnek ki és pusztitanak, mint például két év előtt városunkban és Tamásfalván. Czélszerü volna talán, ha a vármegye, a város, különösen a megyei közkórház valamelyik orvosát a fővárosba küldené a serummal való kezelés és a hatás tanulmányozása végett, hogy az esetleg felképő járvány a védekezésre és meggátlásra készen találja orvosainkat.

Hangverseny. Káldy Gyula országszerte ismert zenetanár, ki néhány tagból álló alkalmi társulatával nálunk már ritka nagy anyagi és erkölcsi sikerrel mutatta be a kurucz dalokat, most ujabb körutra indult Kuliffay Izabella énekmüvésznő és Várady Sándor, az opera egyik kitünő baritonistájának társaságában. A felsőmagyarországi számottevő városokat keresik fel, s mint a fővárosi lapokban jelezve van — Rimaszombatba is készülnek, történelmi hangverseny rendezése czéljából. Közönségünk bizonyára az idén is érdeklődni fog az érdekesnek igérkező hangverseny és a szereplő művészek iránt.

Tánecz-vizsga. A tánczórák, melyek a serdülő fiatalságnak oly kedves szórakozását képezik, nemsokára véget érnek. A Dobránszky János tánczmester most folyó tánecz-kurzusa e hó 28-án, vasárnap este nyer befejezést vizsgaszerü próba-bállal, melyen a növendékek bemutatják a szülőknek és a nagy közönségnek a tánecz- és illemtanból nyert képzettségüket. A közönséget bizonyára nagy mérvben fogja vonzani az is, hogy a tánczestélyt tetszés szerint fizetendő belépti-dijak mellett, jótékony czélra rendezi a tánctanitó; a mennyiben a tiszta jövedelmet fele részben a Rimaszombatban felállitandó Tompa-szoborra, másik fele részben pedig a Kossuth-szoborra szánta. Már a jótékonyczél érdekében is, de meg a mester tanitása sikerének konstatálása végett felhivjuk a közönség figyelmét a próba-bálra.

Korteskedés kávéval. A sajóvámosi ref. lelkészválasztás ellen a kisebbségben maradt párt óvást adott be, s a vádakat 10 pontban terjesztette az egyházmegye elé. A vádpontok között szerepel többek közt az az érdekes panasz is, hogy a megboldogult lelkész özvegye — a ki egyszersmind anyósa a megválasztott Simon István harmaczi lelkésznek — *kávéval* kinálta meg a nála látogatást tevő asszonyokat. Ha a többi vádpont is ilyen — irja a Miskolczon megjelenő „Szabadság“, — akkor nem hisszük, hogy a választást megsemmisitsék s ujabb izgalmaknak tegyék ki az egyház közönségét. — Mi azt tesszük a „Szabadság“ véleményéhez, hogy a sajo-vámosiakat uj lelkészük annak idején majd magyaros vendégszeretettel, s nemcsak kávéval, hanem borral is megfogja kinálni s pedig nem korteskedésből, hanem azért, mert régi jó magyar szokás, hogy szivesen látott vendégeinket megkináljuk azzal, a kit mi illet; — a nénikéket mindenesetre kávéval.

Nagyszabásu emlékmüvé nőtte ki magát a „Magyar Tanférfiak és Tanitónők Ezredéves Albuma“, melynek szerkesztésére a Békésen megjelenő „Tanügy“ czimü közlöny felhivására egy bizottság alakult a hazai tanügyi lapok szerkesztőségeiből. Az album fénynyomatu lapjai Divald Lajos mütermében készülnek s a müvészi kivitelü vastag fedélborítékokat az előfizetők az első küldeménynyel már nov. folyamán megkapják. A további küldemények havi részletekben fognak szétküldetni. A vállalat kivitele igen praktikus, amennyibe lehetővé teszi, hogy arczképek és életrajzok a mü megjelenése folyamán is elfogadhatók s igy azok sem késtek el, akik eddig arczképeiket nem tudták beküldeni. A mü árában jelentkezésnél 3 frt; jövő év január folyamán 3 frt és szeptemberig 3 frt részlet fizetendő. Bővebb tájékozást nyujt Vaday József a „Tanügy“ szerkesztője Békésen, kihez minden küldemény intézendő. A mü bolti ára 12 frt lesz s igy előfizetők 3 frttal olcsóbban kapják.

Pályázat. A magyar kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére 1895. és esetleg a következő 1896. és 1897. években szükséges pályafentartási fák szállitására pályázatot hirdet. Ajánlatok folyó évi október hó 27-én déli 12 óráig adandók be a nevezett üzletvezetőség I. osztályánál, a miről a miskolczi kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesiti.

Hadseregi szükségletek szállitása. A cs. és kir. közös hadügyminiszter pályázatot hirdet a cs. és kir. közös hadsereg részére szükséges különféle felszerelési tárgyakra, u. m. egyes ruhaprémek, nemez (Filz) nyeregalátét, nemez-csizmák, gyalogsági csákók, vadászkalapok, szijak, fémfelszerelési czikkek stb. Ajánlatok f. évi deczember hó 1-ig nyujtandók be. Részletes feltételek, szükségleti kimutatás a miskolczi kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetők.

Herczeg Ferencz lapja. A „Dolovai Nábob leánya,“ a „Mutamur,“ a „Gyurkovics leányok,“ a „Simon Zsuzsa“ szerzője szépirodalmi hetilapot indit. Természetes, hogy ez a lap is oly tüneményes lesz, mint a milyen Herczeg Ferencs irói munkássága. A hirneves iró nem experimentált, nem készülődött, egyszerre meghóditotta Magyarországot. Ilyen szerep vár lapjára is, a mely hetenkint nagy terjedelemben, gyönyörü és gondos kivitelü képekkel teli, jelenik meg. Az első számot november elsejére várjuk. Herczeg lapja, mondani sem kell, az élő Magyarország közlönye lesz; az élő társadalomé és irodalomé, müvészeteké. Frissesség, változatosság és egyszerüség: ezek a jelszavai. Nem egy francziáskodó, tulmüvelt kis közönségnek, de a nagy, jó izlésü társaságnak csinálják Magyarország legjobb irói és első festői. Herczeg Ferencz szerkesztő a család irója és uj vállalkozása is a magyar családnak lesz konventionális, szinte szükséges közlönye. Az ő friss dolgozatait kitünő képekkel illusztrálva rövidesen meginduló uj hetilapja hozza legelsőbb. — Singer és Wolfner előnyösen ismert kiadó czége (Budapest, Andrássy-ut 10.) gondoskodik arról, hogy a Herczeg lapját olcsó áron juttassa az olvasók kezeibe. A képes hetilap ára egy évnegyedre 2 frt.

Fényképészek évkönyve czim alatt a Nyiregyházán megjelenő „Fényképészeti Értesitő“ szaklap szerkesztősége egy csinos kiállitásu zsebkönyvet fog kiadni az 1895. évre. Ezen évkönyv már azért is érdeklődést fog kelteni, mivel ilyen még magyar nyelven nem jelent meg soha és kiváló gondos összeállitásánál fogva hivatva van a hasonló német termékeket hazánkból kiszoritani. Ezen zsebkönyv czélszerü beosztása és tartalmának hasznossága folytán egyike leend a legnélkülözhetlenebb kézikönyveknek. Az összes fényképészeti eljárások le lesznek ebben irva minden változatban és azt nemcsak a szakfényképészek, de fényképész-segédek és mükedvelők is mint nélkülözhetlen és becses munkát hasznosan forgathatják. Az évkönyv tartalmát a „Fényképészeti Értesitő“ szeptember havi száma részletesen közli, ezt a számot a kiadóhivatal mindenkinek ingyen küldi meg a ki eziránt érdeklődik. Az évkönyv folyó évi deczember hó közepén jelenik meg, előjegyzési ára 1 frt 20 kr. Könyvárusi forgalomba nem kerül, csak annyi példányban lesz kinyomatva a hány előjegyzés arra történik. Előjegyzések csak október hó végéig vétetnek figyelembe. A „Fényképészek évkönyvé“-nek beszerzése fölöslegessé teszi minden más szakmunka megvásárlását, mert ebben a legujabb hivok stb. vényei és egyáltalában minden eljárás közölve lesz.

CSARNOK.

Incognito.

— Igaz történet. —

A mult nyáron megfordultam a bérczes Erdély egyik vadregélyes fürdőjén, Kovásznán. Kovászna nem luxus-fürdő, még csak igazi szállodája sincs. — Mikor a fürdő-vendég megérkezik, megállitja kocsiját a „pokolsár“ oldalán, vagy kipányvázza lovait a kaszinó előtti füzek alatt, aztán nyakába veszi a várost és elindul lakást keresni.

Az ilyen keresés pedig nem szokott rosszul sikerülni, mert, ha nem talál, ez nem is baj Kovásznán, de ha talál, az valóságos szerencse.

Szjah, a ki meg akar gyógyulni, az ne legyen válogatós, mert ha az, akkor sem törődik vele senki. Az uri emberek ott nem igen adják ki házaikat, hanem többnyire a szegényebb sorsuak, kiknek háza bizony nem a legkényelmesebb.

Engem egy jóravaló szabó-mester-ember házába vitt a szerencse. Nyitott olló volt az ablakunk fölé pingálva, bár nem igen hiszem, hogy az én májsztram ezen a világon nadrágot szabott volna valakinek Lehet, hogy a másvilágra tartogatja az angyalok részére tudományát.

Jó módu, székely góbé volt, szántott, vetett és sokat panaszkodott.

A legkeserübb panasza az volt, hogy az ő háza meg van babonázva, el van átkozva.

Hát ebben az elátkozott házban laktam én az utcza felőli részen, hová egy meglehetősen elhanyagolt konyhán keresztül lehetett bejutni.

A konyha közepén egy ős székely tűzbely, mely a pogány magyarok áldozó oltáraira emlékeztetett. Egészen körül lehetett járni, vagy tánczolni. A ki egy pillantást vetett a konyhára, annak elég volt belőle.

Más volt a ház eleje, hol egy kékes vizü patak csobogott éjjel-nappal s omladozó partját csaknem az ablakok alá mosta. A parton két árnyas füznek és egy kis lóczának volt még helye és egy pár guggoló gyermeknek, kik reggeltől estig halásztak ott, vagy fürödtek: de akár halásztak, akár fürödtek, mindig nagy lármát csaptak.

Tul a patakon az ugynevezett „park“, honnan a a hajnali órán büsongó magyar zene jött ébreszteni az elátkozott ház lakóihoz.

Néha, — mert szerettem volna dolgozni, — szükségem lett volna csendre, de hát a csendet nem lehetett kibérelni s igy én az éjszakára szorultam.

Szép is az a nyári éjszaka, még a szobában is! — Egy ilyen édes, csendes éjszakán ott ültem iróasztalom mellett, pedig már elütötte az éjfélt. — A patak locsogása behallatszott a szobába, éjji bogár koppant az ablakon, éjjeli lepke járta a boszorkány keringőt lámpám körül, nekem meg messzi, messze kalandozott képzeletem!

Ezt az édes büvös csendet egyszer csak egy kalk kopogás szakitotta félbe. Fölrezzentem.

— Ki az?

Senki sem felel — Majd lassan kinyilik az ajtó s egy szikár aggastyán állt előttem.

Hogyan? hisz én bezártam a konyha ajtaját. — — Néztem, néztem az idegent, ő meg engem nézett.

Ugy tetszett, mintha már láttam volna valahol ezt az alakot. De nem! — Csak rokonképe volt Sanyaró Vendelnek. Mintha ez az apja lett volna, csakhogy magasabb, görnyedtebb s olyan halvány, mint a ki a sirból kel fel.

Megszólitottam:

— Öreg bácsi, h gy jött maga ide, hiszen én bezártam a konyha-ajtót?

— Pszt! Incognitó jöttem, — felelt az ismeretlen, — én még a király szobájába is bemehetek.

Aztán körülnézett, tétova szemei körül járták a szobát, ha nem lát-e valaki bennünket és lassan lassan mosolyogva közeledett felém.

Ismét szünet, — — —

Az éjjeli bogár nagyot koppant az ablakon; a patak locsogott; az éjjeli lepke még jobban tánczolt, mint az előtt, és én még merőbben néztem az ismeretlent, mint az előtt.

Végre megszólalt az öreg: „Hát nem ismer engem?“

— Nem én.

— Csodálom, felelt, — én angol pair vagyok, aranygyapjas vitéz, spanyol-grand, a Szent István rendjének nagykeresztese, kit örök ifjusággal áldott meg a természet, ki előtt nincs tilalom, ki bemehet mindenüvé, mint most ide bejött.

— Ugyan ne bolondozzék bácsi. — felelém, — nem hiszem én a kisérteteket. Mit akar itt?

— Ne beszéljen ilyen hangosan, — válaszolt remegő hangon — engem éjjel üldöznek. Miliókat érő gyémántok, rubintok, asperek vannak nálam. En boldoggá tehetem önt egész életére.

— Ugy? Boldoggá? — viszonzám, — no ugy csak tessék leülni öreg ur, mert nekem épen kapóra jön!

Leült, s egy nagy üvegforma követ vett ki zsebéből. Nézze uram, — szólt ez egy köszörületlen gyémánt. Ekkora gyémántja még Katalin orosz czárnőnek sem volt.

Meg akartam nézni közelebbről, de nem adta kezembe.

— Nem, nem adom ki a kezemből — rebegé, és zsebre rakta a drágakövet — csak azért jöttem, hogy ön megismerjen, ha még nem ismer. Még látjuk egymást. Ne szóljon senkinek erről a találkozásról semmit és én boldoggá teszem önt! Még látjuk egymást. Jó éjszakát!

Aztán felnyitotta az ajtót csendesen és — eltünt.

Visszafojtott lélekzettel ültem az asztal mellett, s hallgattam; mikor nyikorog a konyhaajtó, mert a mikor én jártam rajta, olyanokat muzsikált, mint megfagyott havon a terhes kocsi kereke, — de semmi csikorgás.

A patak locsogott csak, az éjji bogár már betörte fejét, az éjjeli lepke meg összeégett. Csend, nyugalmas mély csend volt.

Kezembe vettem a lámpát s kinéztem a konyhába. Senki, semmi. Az ajtó be volt zárva, a kulcs belülről.

A tüzhelyen az összekapart parázsbuczkából vékony füstöcske nyujtózkodott fel a kéménybe, hogy annak a tetején belevegyüljön a levegőbe és eltünjék a lá atlanba, mint az az alak, melyet én láttam, láttam és beszéltem vele!

Aztán bementem a szobába, lefeküdtem és gondolkoztam az elátkozott házról! — — — — Elaludtam.

* * *

Másnap reggel, még a parkzene el sem kezdődött, bekérettem a házigazdát s elmondtam neki, a mit a mult éjjel láttam.

Nagyot kaczagott a furfangos góbé, aztán igy beszélt:

— Hát instálom sza, elfeledtem megmondani, hogy a konyhában a mögött a nagy tüzhely mögött lakik még valaki. Butyka András a neve. — Tizenhét esztendeje már, hogy oda, a tüzhely mögé költöze, nem akarám háborgatni szegényt. Különben nem árt az, instálom, a légynek sem. Hetek mulnak, hogy nem halljuk szavát. Nincs senkije, semmije ezen a világon, csak egy bogara, mégis ő a leggazdagabb ember az ég alatt. Hej hires

gavallér volt az öreg, mikor még megbirta szoritani a derekát! Instálom sza, majd elbeszélem a történetét.

Aztán egy széket tett oda ágyam elé s a következő történetet mondá, melyről én azt hittem, hogy csak mese, de utánna jártam s meggyőződtem róla, hogy igaz.

— Mikor még Butyka András tekintetes nemes Butyka Andornak hivták, ő volt a legszebb, legderekabb ember ezen a vidéken. Volt szép háza, nemesi fundusa. Aztán lerakta az ügyvédi vizsgát Maros-Vásárhelyen és ügyvédi kanczelláriát nyitott itt Kovásznán.

Mikor már rendbe jött az irodája, rendbe a szénája beleszeretett egy szép, nagyon szép leányba, ki épen olyan szép volt nőnek, mint Butyka Andor férfinek. Két nagy gyémánt égett annak a szép leányzónak a szemében és az a két gyémánt beragyogta Butyka Andor egész jövendőjét. De kitört a 48-iki szabadságharcz és Butyka Andor oda esküdött a háromszinü zászló alá; itthon hagyva azt a két ragyogó gyémántot Persze a gyémánt kapos, mire Butyka visszatért, már a másé volt.

Butyka nagyon a szivére vette a dolgot. Prédaságra adta magát. Amit elpazarolni nem birt, azt oda adta annak, a kinek épen szüksége volt rá.

Mikor már semmije sem volt, kiment a temetőbe, megesókolta övéinek a fejtáját, még egyszer betekintett a szép asszony udvarára, aztán felment a gyalúi havasokra és eltünt, senki sem tudott róla többé semmit.

Évek multak. Idehaza a gyémántos szép asszony ura félteni kezdette a feleségét, rosszul bánt vele, utóljára még el is üzte a háztól. A szép asszony nyomorúságba jutott. Sokszor megsajnálhatta Andort, de már akkor nem hozhatta vissza senki! Az volt a hire, hogy a medve felfalta.

Az ura részeges volt, kártyás volt, a mijök volt elpocsékolta. Mikor már mindennek a nyakára hágott, még cserben is hagyta a szép asszonyt és — — meghalt. Az igazi hitelezők csak most bujtak elé. Szegény asszony! Alig maradt a rajtavalójánál egyebe! Már lakása se volt, sokszor a piaczon aludt. Télre befogadta magához egy jó lelkü ember, de meleg szobája csak ugy volt, ha maga szedegette a fát.

Aztán, mikor itt a havasok tetején vágni kezdték az erdőket, megengedték a szegényeknek is, hogy egy kis fát szedegethessenek, a hulladékot. A szép asszony is oda szorult fáért. Ekkor már nem vala senkije.

Elbolyongott az erdőben, talán a régi szép napokon gondolkozott, és ime, egyszerre egy barlang hasadékához ér, hol a favágók egy elzüllött ember köré csoportosultak. — Mi lehet ott? Őt is oda vezette a kiváncsiság, de bizony nagy meglepetés várt ő reá, mert az az elzüllött alak nem volt más, mint Butyka András, az ő régi szeretője, ki miatta jött ide a hegyek sürüjébe lakni.

Butyka András még akkor egészen jól érezte magát, bár hosszu, hosszu éveket töltött a rengeteg kebelében, a hol alig evett meleg ételt. — Vadgyümöles, gomba, erdei méz volt a mindennapi kenyere. Sőt még most sem igen eszi a meleg ételt. No, nézzen ki, uram, a konyhára, épen most reggelizik.

Kinéztem, salátát evett kenyér nélkül. Egy ember, egy aggastyán, kinek még száraz kenyere sincs! Mélyen meghatva visszaültem az ágy szélére s megkérdeztem, hogy mi történt aztán?

— Aztán felismerték egymást, megölelték egymást — szólt a góbé. — A szép asszony odaült a barlang előtt a sziklára, s elmondta életének keserü történetét. Butyka András pedig meghallgatta, megtörölte könyező szemét, aztán egyet gondolt és elindult pénzt keresni, hogy boldogok lehessenek.

Ment, ment, de az emberek nem akarták felismerni többé, nem adtak neki munkát! — Ment, ment — keresett embert, a ki segitsen, keresett munkát, a mi pénzt hozzon, de semmi! Végre keresett követ és — — talált gyémántot, rubintot, smaragdot, mely őt boldoggá, ifjuvá tette egész életére, mert Butyka András megőrült a keresésben.

Azóta minden követ felvesz, mert az mind drága, milliókat érő. Különben Butyka András: ur még most is. Tisztán jár, rendesen ki van takaritva a ruhája, s ha néha a jó lelkü birák felhasználják nevét és egy frtnyi ügyvédi honoráriomot adnak neki, akkor büszkén jön haza felé (De rendesen találkozik egy szegény koldusasszonnyal, kinek rongyos czipője van, vagy rossz a ruhája, igy hát Butyka András elszomorodik, belenyul a zsebébe, kiveszi az ügyvédi honoráriumot és oda adja annak, maga pedig haza megy, kér a háziasszonytól salátát hitelbe. Igy megy ez már 17 év óta!

Eddig mesélte a házigazda a történetet. — — Másnap meghivtam Butyka András urat reggelire. Elfogadta egy feltétel alatt: ha megengedem, hogy boldoggá tegyen. — Mondhatom boldoggá is tett vele.

* * *

Ha tárczám véletlenül olyan ügyvéd kezébe kerülne, ki szintén érezni akarja azt a boldogságot, amit Butyka András ad az embernek, hát tegyen postára egy forintot és küldje el neki Kovásznára. *K A.*

Piaczi árak

Rimaszombatban, 1894. évi október hó 13-án tartott heti vásáron:

	Métermázsánkint	Hektoliterenkint
Tiszta buza	5.50— 5.60	5.10— 5.20
Feles buza	4.50— 4.60	4.40— 4.50
Rozs	4.20— 4.30	4.00— 4.10
Árpa	5.70— 5.80	4.70— 4.80
Zab	6.70— 6.80	2.70— 2.80
Kukoricza	0.00— 0.00	5.90— 6.00
Bükköny	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Krumpli	0.00— 0.00	2.70— 3.00
Köles	0.00— 0.00	7.70— 7.80
Széna kötve	2.00— 0.00	0.00— 0.00
Takarmány szalma	1.10— 0.00	0.00— 0.00
Alom-szalma	1.00— 0.00	0.00— 0.00
Zsupszalma	2.00— 0.00	0.00— 0.00

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LŐRINCZY GYÖRGY.

Selyem hamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül. Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü szallonás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festanyagtól telitetten, tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisitványé nem **HENNEBERG G.** (cs. kir udvari szállitó) **selyemgyára ZÜRICHBEN, házhoz szállitva, postabér és vámmentesen szivesen küld** bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **kir. kincstár** végrehajtatónak **Vattman Lajos. István és Lidia** végrehajtást szenvedő elleni 351 frt 58½ kr. tőkekövetelés és az 1887. évi október 1-től járó 6% kamat s járulékai iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbiróság) területén lévő Imola községben fekvő, az imolai 35-ik számu telekjegyzőkönyvben Vattman Lajos, István és Lidia nevére irt A. I. 2. 4. és II. 1. 4. sorszámu, 101. 279. 304/b., 46. és 158. helyrajzi számu kert, szántóföld és erdőből álló ingatlanra 527 forint, és az I. 1. sorsz., 2. 3. helyrajzi számu házból álló ingatlanra az árverést 100 forintban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi november hó 29-ik** napján délelőtti 10 órakor Imola községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 62 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott s az 1881. november 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1894. évi augusztus 25. napján.

A rimaszombati k.r. törvszék mint telekkönyvi hatóság.

Kolbay, kir. törvszéki biró.

Hirdetmény.

246. sz. — Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbiróság 1893. évi 2356. számu végzése következtében **Nagy József** javára **Bód György** simoni lakos ellen 50 frt s járulékai erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 460 frtra becsült kendertörő készülék vasból és lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróságnak 1436/1894. számu végzése folytán 50 frt tőkekövetelés, ennek 1891. évi szeptember hó 29. napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 17 frt 7 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Simoni községében leendő eszközlésére **1894. evi oktober ho 22-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécsen, 1894. évi október hó 11. napján.

Salamon Béla, kir. jbirósági végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

269. szám. — Alólirott kiküldött végrehajtó, az 1881. évi LX. törvényczikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbiróság 1005. számu végzése által **Trubint Lukács** javára **Szentmiklóssy István** czinegés pusztai lakos ellen 92 frt 90 kr. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás foganatositása alkalmával biróilag lefoglalt és 900 forintra becsült sertésekből álló ingóságok 92 forint 90 kr. tőke, ennek 1893. év január hó 1-sö napjától járó kamatai 37 frt 96 kr. megállapitott eddigi, 1 frt 10 kr. jelen hirdetményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság 1591. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Czinegésen leendő eszközlésére **1894. évi október hó 24-ik napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszécsen, 1894. évi október hó 9. napján.

SALAMON BÉLA, kir. birósági végrehajtó

Árverési hirdetmény.

3038. szám. — Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 3942/p 894. sz. végzése által **Hafner Sámuel** javára **Stolcz Lajos** ellen 100 frt tőke és járulékai erejéig elrendelt biztositási végrehajtás foganatositása alkalmával biróilag lefoglalt, 588 frt 70 krra becsült különféle ingóságok, 100 frt tőke, ennek 1894. szeptember 1-től járó 6% kamatai, 30 frt 37 kr. megállapitott eddigi, 1 frt 20 kr. jelen hirdetményi s az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbiróság 3038/p. 894. sz. kiküldést rendelő végzés folytán Rimaszombatban, Ferenczi-utcza 11. sz. a leendő eszközlésére **1894. október hó 31. napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik, és ahoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatai fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombat, 1894. október hó 15.

Csillag Mór, kik. bir. végrehajtó.

Árveresi hirdetményi kivonat.

4778. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **rimabrézói közbirtokosság** kérelme folytán, a végrehajtási árverés joghatályával biró önkéntes árverést, a rimaszombati királyi törvényszék területén lévő **Rimabrezó községben** fekvő, a rimabrézói 25. számu telekkönyvben foglalt s a rimabrézói közbirtokosság tulajdonát képező 140. 141 helyrajzi számu **emeletes korcsmaház** és **kertre** 4000 frt kikiáltási árban; az ugyanezen számu telekjegyzőkönyvben foglalt 142. helyrajzi számu **állásra** 500 frt kikiáltási árban; s ugyanezen számu telekjegyzőkönyvben foglalt 173. helyrajzi számu **kertre** 150 frt kikiáltási árban, és pedig mindegyikre külön-külön, a fent megállapitott kikiáltási árakban azon hozzáadással elrendelte hogy a nevezett ingatlanok ezen kikiáltási árakon alól el nem adatnak, és hogy a fent megjelölt ingatlanok eladására határidőül **1895. évi január hó 23-ik napjának** d. e. 10 óráját Rimabrézó község házához tüzte ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át és pedig a 140—141. helyrajzi számra 400 frtot, a 142. helyrajzi számra 50 frtot; a 173. helyrajzi számra 15 frtot készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyamma! számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. évi 60. t-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnáli előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1894. szeptember 1-én.

1—3 **KOLBAY**, kir. tvszéki biró.

Rimaszombat, 1894. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában